

Rigsdagen som udenfor i Tale og Skrift, om end Finantsudvalgets Ordfører i Rigsdagsmølingen 1884—1885 gik ind paa en Dmtale af det. Det er nemlig vort Apothekervæsen. Jeg skal nu tillade mig at omtale denne Sag, idet jeg knytter mine Bemærkninger til Finantslovens § 20 4de Hovedsnit, Medicinalvæsenet. Jeg støtter mig med Hensyn til Anledningen og Berettigelsen til at fremkomme med denne Sag dels dertil, at den ikke tidligere er omtalt her i Thinget i indværende Samling, og dels dertil, at den i mine Tanker er en overordentlig betydningsfuld og vigtig Sag. Det er min Ansættelse, som jeg tror deles af Mange, at der næppe er nogen Institution i Danmark, der har Krav paa større Opmærksomhed end netop denne. Jeg støtter mig ogsaa med Hensyn til Anledningen til den Omstændighed, at denne Sag ikke har nogen særlig eller lokal Interesse, men at den er et Anliggende, der berører hele Landets Befolkning, ikke mindst den usørgede og fattige Del. Der kan vel være Afvisning at sige om Lægevæsenet i Almindelighed, men jeg tror ikke, at der med Hensyn til dette er saa stor Trang tilstedes, som med Hensyn til Apothekervæsenet. Jeg tror, at man kan sige i Almindelighed, at vort Land er forsynet med et tilstrækkeligt Antal dygtige Læger, men jeg tror ikke, man kan sige, at Landet er tilstrækkelig forsynet med Apotheker og Apothekere. I det Hele taget tror jeg, at man med Hensyn til dette Spørgsmaal kan sige, at det kongelige Sundhedskollegium og dets Instrux, der skrives sig fra Reskript af 13de Mai 1803, er en noget forældet Institution, der ikke er fulgt med Udviklingen, saaledes som man kunde have ønsket det. Allerede i Gyrrerne fremkom der i Pressen Stemmer for en Reform af hele vort Apothekervæsen. Rigtig nok fik vi da en kongelig Resolution af 23de December 1842 om nye Apothekers Oprettelse, og senere er der kommet en kongelig Resolution af 7de Juli 1873 om Afgang til Oprettelse af de saakaldte Hjelpeapotheker, men disse Foranstaltninger, om man kan kalde dem saaledes, have ikke viist sig afgjort til Held for Befolkningen, fordi der ved dem var taget et altfor stort og overveiende Hensyn til Privilegiehavernes Tarv, ikke saameget til Sagen selv eller til Befolkningens Tarv, ligesom heller ikke til pharmaceutisk uddannede Mænds Tarv, idet disse ved disse Bestemmelser netop ere komne ind i en saadan Stilling, at det er meget vanskeligt for dem at komme i nogen selvstændig Virksomhed. Her findes for Tiden i Danmark i Amtene — jeg taler ikke om Kjøbenhavn — 136 Apotheker, saa

vidt jeg har kunnet komme til Kundskab om det, foruden 19 i Kjøbenhavn, hvilket i Gjennemsnit er for Amternes Bedkommende med et rundt Tal 14,000 Mennesker for hvert Apothek. Jeg skal tillade mig særlig at nævne, at Bornholm i saa Henseende er uheldigere stillet end noget andet Amt, idet der kun findes 1 Apothek omtrent for hver 19,000 Mennesker. I Sammenligning med Udlandet stiller Forholdet sig efter statistiske Oplysninger saaledes, at i Tydskland har man 1 Apothek for hver 9,000 Mennesker; i Schweiz er Forholdet 1 til 8,000, i Frankrig 1 til 6,000, i Holland 1 til 5,000. Heraf følger naturligt, at Afstandene til Apothekerne her til Lands ere temmelig lange, undertiden 3 til 4 Mil, og Tæzterne ere som Følge heraf og af en anden væsentlig Grund meget høje; jeg sigter herved til de reelle Apothekerbevillinger. Det har saaledes viist sig i Løbet af de sidste 20—30 Aar, at Apotheker, der ere blevne afhændede, ere gaaede op til en Salgspris af mellem 150,000 og 200,000 Kr. Sa man har endog saa Exempler paa, at de ere gaaede meget høiere op, idet Apotheket i Roskilde i 1878 blev solgt for en Sum af 260,000 Kr. Men en Hovedsag til det uheldige Forhold er det gamle Privilegievæsen og navnlig de reelle Apothekerbevillinger. Der burde efter min Mening, med Hensyn til Apothekervæsenet tages samme Hensyn som til Post- og Telegrafvæsenet. Det vil sige, saaledes som Forholdene have udviklet sig, vil det være klart, at en Reform i den Sag ikke kan gjøres uden et stort Offer fra Statens Side. Men jeg tror, at Sagen har en saa stor Betydning at naar man ser hen til alle de andre Statsøiemed, som Omforgen dreier sig om fra Finantslovens og Statens Side, er dette en Sag, der ligesaa vel som mange andre fortjente en Støtte fra Statens Side. Det har viist sig, at i Sverig har man faaet Privilegieerne afløst ved en kongelig Anordning af 9de September, 1873 og jeg mener, at noget Lignende maatte kunne finde Sted her i Danmark. Det vil blive et betydeligt Offer, og efter hvad jeg er kommen til Kundskab om, vil en Afløsning af disse reelle Apothekerbevillinger vistnok komme til at løbe op til en Sum af mellem 13—14 Mill. Kr. Jeg skal tillade mig at henvende Opmærksomheden paa en Resolution eller noget Lignende, der fremkom paa et Lægemøde i Aarhus 1878, tror jeg. Den gik ud paa, at det nuværende Sundhedskollegium skulde opheves, og i Stedet derfor indrettes en Administration saaledes, at Forretningerne deltes mellem en medicinal Direk-